

„Na świętego Andrzeja dziewczkom z wróżb nadzieja”

Tajemnicza noc

Na Wileńszczyźnie dotychczas dziewczęta liczą sztachety w płocie znajdujące się w zasięgu rozstawionych rąk. Liczba parzystą oznacza, że dziewczyna wyjdzie za mąż w ciągu roku ...
Fot. Marian Paluszkiewicz

„Św. Jędrzej adwent przytwardzi” – mówiono kiedyś. Kościół zakazał wtedy wesel, tańców w karczmie. Trzeba w ciszy i pokorze oczekiwać na narodziny Dziecięcia. Ale to tylko przez miesiąc. Później nastanie czas godów i weselisk.

Ale adwent rozpocznie się dopiero w niedzielę. Dzisiaj natomiast każda dziewczyna może się dowiedzieć, czy i jej ślub po najbliższym adwencie pisa-

ny. A która nie chciałaby wydać się jak najszybciej i jak najlepiej?

Lanie wosku

Wieczór andrzejkowy zaczynało najczęściej od lania przez dziurkę klucza wosku roztopionego na piecu, cyny albo ołowiu do szkopka z zimną wodą. Po wyjęciu z wody formę taką należy podświetlić,

a cienie powstałe, np. na ścianie, odpowiednio skojarzyć. W zakrzepłych dziwnych kształtach starano się znaleźć podobieństwo do jakichś przedmiotów, marzeń. W dawnych czasach figurka kojarząca się z psem, kotem, a nawet dzieckiem wróżyła staropanieństwo. Kształt ptaka oznaczał powodzenie u mężczyzn, a postać męska wróżyła rychłe małżeństwo.

(Dokończenie na str. 8)

Legalizacja domów gier

Projekt już w drodze

„Kurier Wileński” niedawno pisał o otwarciu kolejnego nielegalnego kasyna w Wilnie. Wydarzenie w świecie hazardu zbiegło się z wypowiedzią przewodniczącego Sejmu Artūrasa Paulauskasa, który uważa, że domy gier mogą działać na Litwie, a część wpływów musi trafiać do budżetu kraju.

Ministerstwo Finansów zgłosiło rządowi projekt ustawy o grach hazardowych, po przyjęciu którego zostałyby zlegalizowane gry hazardowe – bingo, ruletka, karty, kostki oraz totalizator.

Projekt ustawy rząd niebawem zamierza oddać pod debatę sejmową.

Przypuszczalnie zlegalizowane gry hazardowe rocznie mogłyby wzbogacić budżet Litwy o blisko 25 mln Lt. Dowodem tego jest doświadczenie najbliższych sąsiadów. W ubiegłym roku Łotwa z gier hazardowych i loterii otrzymała do budżetu 25 mln Lt, Estonia – 12 mln Lt.

Bawiący w kraju turyści zagraniczni oraz pasjonujący się hazardem bogaci przedsiębiorcy litewscy obecnie najczę-

ściej udają się w tym celu do Rygi, Tallinna, a nawet Rosji. Na Litwie działają dziesiątki nielegalnych domów gry, w których bez żadnej kontroli wrze własne życie i obowiązują własne zasady.

Loterie i gry będą nie tylko licencjonowane, ale też ściśle reglamentowane. Domy gier hazardowych (kasyna) pozwoli się zakładać tylko w miejscach najbardziej uczęszczanych przez turystów zagranicznych – w Wilnie, Kownie, Kłajpedzie, Połdże i Nidzie. W ten sposób łatwiej by było nadzorować ten kłopotliwy i różnie oceniany przez społeczeństwo interes.

Gdyby ta ustawa została przyjęta, gry mogłyby organizować tylko duże spółki akcyjne bądź zamknięte spółki akcyjne, których kapitał zakładowy w zależności od rodzaju gier, stanowiłby od 1 do 4 mln Lt.

Na Litwie dozwolone będzie użytkowanie tylko nowych, dotychczas nie używanych urządzeń do gier, wyprodukowanych przez producenta, posiadającego odpowiednią licencję. Takie usta-

lenie, zdaniem specjalistów, jest istotne.

Istnieją obawy, aby organizatorzy domów gry Łotwy i innych ościennych państw, już posiadający pewne doświadczenie w tej branży, nie zaczęli sprowadzać do Litwy starych, już wysłużonych urządzeń. Notabene, nowy stół do black jacka kosztuje około 1500 USD, ruletka – około 2500 USD.

Automaty do gier muszą być zaopatrzone w specjalne przyrządy ewidencyjne – „czarne skrzynki”. Pozwoliłyby one kontrolować obrót pieniężny automatów oraz inne operacje.

Podatki za gry hazardowe przedsiębiorstwa musiałyby płacić co kwartał. Loterie i bingo mają mieć 15-procentową taryfę podatkową, totalizator – 20 proc. Za gry stołowe ma być wprowadzony stały podatek: ruletka – 25 tys. Lt, karty bądź kostki – 10 tys. Lt.

Jeśli ustawa zostanie przyjęta, Ministerstwo Finansów zaproponuje utworzenie odrębnej instytucji nadzoru gier hazardowych.

Inf. wł., BNS

W NUMERZE:

Aktualności

3

Już po raz drugi w Gdańsku odbył się Tydzień Kultury Żmudzkiej. W ramach tej imprezy przygotowano porozumienie o współpracy i partnerstwie gmin kaszubskich i żmudzkich oraz podpisano deklarację o współpracy pomiędzy Domem Pojednania i Spotkań im. św. Maksymiliana M. Kolbego, Stowarzyszeniem Kulturalnym Żmudzinów i Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim. Na skutek trójstronnego porozumienia zostało powołane również do życia Centrum Informacji o Żmudzi.

Gospodarka

5

Rodziny litewskie nadal żyją w nędzy. Na jednego członka rodziny w trzecim kwartale br. przypadło średnio 429 Lt dysponowanych dochodów. Na jednego członka rodziny przypadło 362 Lt dochodu pieniężnego.

Zdrowie

6

Tai czy chuan – w czasie takiej gimnastyki stawy są obciążone na tyle, ile zezwała na to przyroda, czyli – nic nad siłę. Grecki filozof i lekarz Hipokrates mówił swoim pacjentom: „Jesteśmy we troje – ty, ja i choroba. Jeśli będziesz działał we spółkę ze swoją chorobą, żaden lekarz ci nie pomoże. Jeśli jednak staniesz po mojej stronie – we dwoje zwalczymy chorobę”.

Świat

9

Parlament holenderski uchwalił wczoraj ustawę, legalizującą eutanazję i pomoc lekarza w popelnieniu samobójstwa.

Wobec nieuleczalnie chorych praktykę tę stosuje się tam – i toleruje – od lat. Obecnie zdecydowano się na jej całkowite usankcjonowanie.

Administracja kontra związki zawodowe Kolejarze grożą strajkiem

Administracja spółki „Lietuvos geležinkeliai” oświadczyła, że żądania grożącego strajkiem związku zawodowego z powodu wynagrodzeń są niesłuszne i zaprosiła potencjalnych uczestników strajku do „szczerego dialogu”.

Związek zawodowy personelu kierowanej przez państwo spółki „Lietuvos geležinkeliai” w ubiegłym tygodniu ogłosił, że się przygotowuje do powszechnego strajku pracowników kolei.

Jak poinformował przewodniczący ZZ personelu kolejowego Władimir Troszczenko, jednym z podstawowych żądań kolejarzy jest wypłata zmiennej części wynagrodzenia. Zmienna część wynagrodzenia – to przewidziany w zespołowej umowie dodatek do wynagrodzenia. Wysokość tego dodatkowego wynagrodzenia zależy od wskaźników działalności finansowo-gospodarczej przedsiębiorstwa każdego miesiąca.

(Dokończenie na str. 2)

Sentencja

Nie byłbym dzisiaj tym, kim jestem, gdybym nie ujrzał nigdy wschodzącego słońca, księżyca, kwiatów w załazku, ludzkiego oblicza.

Antony de Mello

Kalejdoskop aktualności

Nowy tryb mianowania prokuratora generalnego

Wczoraj Sejm zmienił tryb mianowania prokuratora generalnego. Od tej chwili będzie go mianował i odwoływał prezydent kraju przy aprobacie Sejmu. Po wejściu w życie znolizowanej ustawy o prokuraturze wygasają pełnomocnictwa obecnego prokuratora generalnego i tymczasowo będzie on pełnił obowiązki dopóty, dopóki zgodnie z nowym trybem zostanie mianowana osoba na to stanowisko.

Gożą wokół emerytur

Specjaliści prawa europejskiego ostrzegają rząd, że ograniczenie wypłaty emerytur dla pracujących emerytów koliduje z europejską konwencją ochrony praw człowieka i podstawowych swobód.

Protokół 1 konwencji, zapewniający prawo do własności, zakłada, że w zasadzie emerytura nie może być zmniejszona. Prawo europejskie podkreśla, że zatrzymanie wypłaty emerytur musi być zgodne z założeniami ustawy, obowiązującej w okresie pracy penitenta.

W świetle prawa europejskiego za dyskryminację uważane jest również ustalenie różnego wieku emerytalnego dla mężczyzn i kobiet.

Dziś rząd zamierza przedyskutować nowelizację ustawy o emeryturach z tytułu państwowych ubezpieczeń społecznych.

Strach przed szalonymi krowami

Litwa wczoraj wprowadziła czasowy zakaz importu bydła i produktów z wołowiny z Portugalii, Hiszpanii i Niemiec.

Taka decyzja została podjęta po potwierdzeniu w Niemczech wykrycia przypadku choroby szalonych krów.

Wcześniej Litwa wprowadziła zakaz na import wołowiny z Wielkiej Brytanii, Francji, Szwajcarii, Belgii, Luksemburga i Holandii. Niemcy i Hiszpania to dwa ostatnie kraje, w których wykryto przypadki choroby szalonych krów, której ludzka odmiana choroba Creutzfelda-Jacoba spowodowała już śmierć ponad 80 ludzi w Wielkiej Brytanii i Francji.

Pomoc w komputeryzacji szkół

Prezydent Litwy Valdas Adamkus odwiedził wczoraj spółkę „Compaq Computer BDG GmbH”, której przedstawiciele obiecali pomoc w komputeryzacji placówek oświatowych Litwy.

Adamkus zaprosił tego znanego producenta sprzętu komputerowego, aby się przyłączył do realizowanego na Litwie programu komputeryzacji szkół.

Przedstawiciele spółki „Compaq Computer BDG GmbH” poprosili o dostarczenie dokładnej informacji o projekcie komputeryzacji szkół i obiecali pomoc.

Prezent — naboje od Finów

Dzisiaj do portu kłajpedzkiego przybywa fiński okręt wojenny „Hameenmaa”.

Finowie przetransportują nim dar dla Wojska Litewskiego — naboje do karabinów automatycznych.

Prezydent „Linavy” — wiceministrem

Od poniedziałku obowiązki wiceministra komunikacji zaczął pełnić Rimvydas Gradauskas. Wcześniej był on prezydentem narodowego stowarzyszenia przewoźników samochodowych „Linava”.

Gradauskas już był wiceministrem w okresie, gdy Ministerstwem Komunikacji kierowali Jonas Biržiškis i Algis Žvaliauskas.

Pogranicznicy zatrzymali przemytnika

Litewscy pogranicznicy w Panemunė zatrzymali poszukiwanego przez policję mieszkańca rejonu wileńskiego, podejrzanego o przemyt na wielką skalę pirackiej produkcji.

Zatrzymany został udający się do obwodu kaliningradzkiego mieszkaniec wsi Kowalczyki (Kalveliai) Władimir Bieriezowoj, oskarżony o zorganizowanie na wielką skalę przemytu dysków kompaktowych (110 tys. sztuk) na Litwę.

Śmierć w szpitalu

Późnym wieczorem w poniedziałek w Kłajpedzkim Szpitalu powiesiła się 78-letnia kobieta. Lekarze próbowali ją jeszcze ratować, ale bez skutku.

Kobieta umieszczona została w szpitalu w poniedziałek z powodu zatrucia lekami. Przypuszczalnie chciała się otruć poprzez zażycie wielkiej dawki leków. Lekarze ją ocucili. Jak się okazuje, pacjentka od dawna chorowała, miała nadciśnienie, chore serce.

Anonse filmowe — w Internecie

Spółka technologii informacyjnej „Tilde IT” oraz kino „Lietuva” zrealizowały nowy projekt i obecnie na sieciowej stronie Internetu www.kinas.tv.lt będzie można obejrzeć anonse najnowszych filmów.

Strona sieciowa będzie zawierała anonse już wyświetlanych bądź planowanych filmów, ich opisy. Anonse będzie można oceniać, wyrażać swą opinię, dyskutować z innymi gośćmi strony sieciowej, zgłaszać dla kina własne propozycje.

(BNS, ELTA)

Premier o podrożeniu rozmów telefonicznych

Paarmę — na dywanik

W piątek przewidziane jest spotkanie premiera z dyrektorem generalnym „Lietuvos telekomas” Tapio Paarmą. Zdaniem Rolandasa Paksasa należy szukać sposobów złagodzenia przewidzianego wzrostu cen.

W poniedziałek kierownictwo „Lietuvos telekomas” poinformowało o zamiarze podniesienia od stycznia 2001 r. aż o 33 proc. ceny dziennych miejscowych rozmów telefonicznych. Ponadto od 1 stycznia ma być zniesiona godzina nie-

odpłatnych rozmów. Ogólny skok taryf na początku przyszłego roku ma sięgać 3 proc.

Eksperci krytykują te zamiary Telekomu — uważają, że rząd nie powinien zezwolić na zwiększenie taryf rozmów, zanim Telekom nie zgodzi się na specjalne zniżki dla użytkowników Internetu. Ponadto uważa się, że podrożenie lokalnych rozmów może się też ujemnie odbić na budżecie 2001 r., który nie przewiduje wzrostu wydatków instytucji państwowych na te usługi.

„Lietuvos telekomas” swoją decyzję uzasadnia licencją na działalność telekomunikacyjną wydaną w czerwcu 1998 r., gdy został sprywatyzowany Telekom. Zgodnie z nią Telekom rokrocznie może podnosić ceny usług liniowej łączności na podstawie formuły „10 proc. plus inflacja”.

Ministerstwo Komunikacji jeszcze ustali, czy zwiększając taryfy Telekom nie wykroczył poza przewidziane w licencji granice.

(BNS)

Prezydent Litwy spotkał się z niemieckimi bankowcami

Zaproszenie do inwestycji

Przyłączenie się niemieckich banków do litewskiej ekonomiki zaktywizowałoby życie gospodarcze kraju, twierdzi przebywający w Niemczech prezydent Litwy Valdas Adamkus.

Wczoraj w Monachium Adamkus spotkał się z członkami zarządu „Bayerische Hypo — und Vereinsbank AG”. Uczestnicy spotkania omówili sytuację gospodarczą na Litwie, kwestie reformy emerytalnej i kredytowania budownictwa.

Przedstawiciele kierownictwa „Bayerische Hypo — und Vereinsbank AG” wykazali zainteresowanie udziałem w reformach ekonomicznych Litwy.

W przekonaniu Adamkusa, taki wpływowy bank, jak „Bayerische Hypo — und Vereinsbank AG”, mógłby uczestniczyć w restrukturyzacji litewskiego przemysłu poprzez wdrożenie nowych technologii.

„Hypo Vereinsbank” jest jednym z największych banków Euro-

py i świata, drugim co do wielkości prywatnym bankiem komercyjnym Niemiec i największym w Europie finansistą operacji, związanych z nieruchomością.

Pod względem wartości akcji na rynku „Hypo Vereinsbank” plasuje się na szóstym miejscu wśród wszystkich europejskich banków komercyjnych. 1 stycznia 2001 r. w Wilnie oficjalnie otwarta zostanie filia „Vereinsbanku” — członka grupy „Hypo Vereinsbank”. (BNS)

Administracja kontra związki zawodowe

Kolejarze grożą strajkiem

(Dokończenie ze str. 1)

Dyrektor generalny „Lietuvos geležinkeliai” Kęstutis Dirgėla wczoraj na konferencji prasowej powiedział, że w ciągu 9 miesięcy br. pracownicy „Lietuvos geležinkeliai” otrzymali należną im zmienną część wynagrodzenia.

„Konflikt powstał po tym, gdy w sierpniu podpisałem rozporządzenie, aby nie wypłacać zmiennej części wynagrodzenia, ponieważ zmniejszyły się niektóre wskaźniki”, powiedział Dirgėla. Zazaczył on, że uczynił to na podstawie rozporządzenia poprzedniego kierownictwa spółki, które zostało uzgod-

nione ze związkami zawodowymi.

Rozporządzenie wydane zostało z powodu tego, że koleje litewskie w ostatnim roku poniosły znaczne straty z powodu zmniejszenia potoku podróży i ładunków.

Na wypłatę każdego miesiąca wszystkim pracownikom „Lietuvos geležinkeliai” zmiennej części wynagrodzenia spółka potrzebuje około miliona litów. Każdemu pracownikowi przypada po 10-20 % jego uposażenia, co stanowi od 50 do 70 litów miesięcznie. Dirgėla twierdzi, że w ciągu ostatniego półroczu wynagrodzenia wypłacane są w czas, spółka pokryła wszyst-

kie zadłużenia. Prawa socjalne są przestrzegane, a rozmowy ze związkami zawodowymi trwają.

„Dlatego też nie życzyłbym dramatyzowania sytuacji w „Lietuvos geležinkeliai”, powiedział Kęstutis Dirgėla.

W ciągu 9 miesięcy br. spółka zadeklarowała 14,9 mln Lt zysku. Koleje litewskie zatrudniają ponad 15 tys. osób.

Kolejarze 7 grudnia planują wiec protestu przed siedzibą dyrekcji spółki „Lietuvos geležinkeliai” w Wilnie. W wiecu zamierza uczestniczyć około 300-400 osób.

(BNS)

Stale wspominamy

„W naszych czasach można liczyć jedynie na pomoc naszych przyjaciół i dobroczyńców” — te z głębi serca płynące słowa skierowane są do **dyrektora SA „Mylida” Mariana Tarjliša**. Swoją wdzięczność za pomoc pieniężną chce wyrazić mu za pośrednictwem redakcji cały zespół szkoły podstawowej w Rakańcach z panią dyrektorką Jolantą Antoncewą, która pisze: „Pomoc pieniężna, czyli 300 litów, została przeznaczona na wzbogacenie pracowni informatyki i gospodarstwa domowego, a także na zakup brakujących naczyń... Wspominamy pana dyrektora jako stałego sponsora oświaty polskiej na Litwie”.

Dziennik „Kurier Wileński” poszukuje młode osoby, które chciałyby się nauczyć zawodu dziennikarskiego.

Zgłaszać się w dniach i godzinach pracy pod nr tel. 60 84 44 (redaktor naczelny).

Z głębokim żalem żegnamy
sp. nauczycielkę

Joannę Romanowską

i podzielamy ból Rodziny i Bliskich.

Administracja i grono pedagogiczne
Awizeńskiej Szkoły Średniej

Wyrazy szczerzego współczucia

p. **Zofii Romanowskiej**

z powodu utraty

Ukochanej Córkę Joanny

składają uczniowie
Awizeńskiej Szkoły Średniej

WZBIEPIECZENIOWA SPÓŁKA AKCYJNA

preventa

OFERUJE UBEZPIECZENIA

- ▶ ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ
- ▶ AUTO - CASCO
- ▶ ZDROWIA ZA GRANICĄ
- ▶ DOMÓW, MIESZKAŃ I MIENIA OD OGNIA I KRADZIEŻY
- ▶ OD NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW
- ▶ ORAZ INNE RODZAJE UBEZPIECZEŃ

(możliwy przyjazd agenta)

t. 25 32 35, 8 299 37604 Ryszard

KUPON 20%

Samobójstwo Kudijanovasa Tajemniczy list pożegnalny

Poniewieska Prokuratura Okręgowa, badająca przyczyny śmierci byłego szefa policji poniewieskiej, przesłuchuje świadków, m. in. pracowników księgarni, w której ponoć były komisarz próbował ukraść książkę.

Prokuratorzy, prowadzący dochodzenie w sprawie śmierci Kudijanovasa, zapoznali się również z treścią jego przedśmiertnego listu, w którym żegnał się on z najbliższymi. List został załączony do akt sprawy, a jego treści nie ogłoszono.

I chociaż prokuratorzy nie zdolali jeszcze ustalić, z jakich przyczyn komisarz wybrał śmierć, nie ulega wątpliwości, że funkcjonariusz popełnił samobójstwo, a osoby postronne bezpośrednio nie przyczyniły się do jego śmierci.

„Treść listu wskazuje na to, że sam sobie wybrał taką śmierć – samobójstwo” – powiedział główny prokurator Poniewieskiej Prokuratury Okręgowej Justinas Pupka.

W ubiegły piątek miejscowa gazeta opublikowała wzmiankę o tym, że były szef policji poniewieskiej w księgarni usiłował skraść książkę, ale został przyłapany przez pracowników księgarni. Justinas Pupka powiedział, że sprawdzono też wersję samobójstwa w związku z incydentem w księgarni.

Kudijanovas powiedział dziennikarzom przed śmiercią, że historia z kradzieżą książki jest oszczerstwem i prowokacją.

50-letni były szef policji poniewieskiej Vladimiras Kudijanovas w poniedziałek zastrzelił się we własnym domu z pistoletu imiennego.

Vladimiras Kudijanovas był szefem policji poniewieskiej od 17 stycznia 1997 r. do 19 października 1999 r. W ubiegłym roku przeszedł na emeryturę. Przed skierowaniem do Poniewieża Kudijanovas był komisarzem policji w rejonie szyluckim.

Ostatnio wykładał w Poniewieskiej Filii Kowieńskiego Uniwersytetu Technologicznego.

(BNS)

Trójstronne porozumienie powołało do życia Centrum Informacji o Żmudzi

Mariaż kaszubsko-żmudzki

Zasadniczym celem Centrum jest promowanie kultury, edukacji, historii i społeczności

Fot. archiwum

Już po raz drugi w Gdańsku odbył się Tydzień Kultury Żmudzkiej. W ramach tej imprezy przygotowano porozumienie o współpracy i partnerstwie gmin kaszubskich i żmudzkich oraz podpisano deklarację o współpracy pomiędzy Domem Pojednania i Spotkań im. św. Maksymiliana M. Kolbego, Stowarzyszeniem Kulturalnym Żmudzinów i Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim.

Na skutek trójstronnego porozumienia zostało powołane również do życia Centrum Informacji o Żmudzi. Rozlokowało się ono w Domu św. Maksymiliana M. Kolbego.

Kierowniczką Kulturalno-Informacyjnego Centrum Żmudzi w Wilnie Danutė Mukienė, opowiedziała o kontaktach polsko-litewskich na tej płaszczyźnie.

– Tak się szczęśliwie złożyło, że kilka lat temu grupa członków należących do naszego Centrum pojechała do Gdańska, gdzie działa Dom Pojednania i Spotkań im. św. Maksymiliana M. Kolbego. Celem tej placówki jest wspieranie, organizowanie i promowanie międzynarodowej wymiany młodzieży i służba na rzecz pojednania i zbliżenia między narodami. Cen-

trum organizuje spotkania szkoleniowe i kursy językowe dla multiplikatorów, wymiany młodzieży, międzynarodowe spotkania, seminaria społeczno-polityczne, warsztaty dziennikarskie, artystyczne, jazzowe i in. Właśnie podczas pierwszego pobytu nasi przedstawiciele wzięli udział we wspólnej wyprawie kajakerskiej. Następnie były kursy językowe i in. Tak się właściwie zaczęło.

W tegorocznym programie wymieniono doświadczenia organizacji gdańskich i wileńskich, zaprezentowano kulturę i historię Żmudzi w Gdańsku, przekazano doświadczenia kaszubskie w zakresie pielęgnacji kultury lokalnej na Kaszubach i w Gdańsku, wypracowano formę współpracy na płaszczyznach kulturalnych, społecznych i gospodarczych. Przygotowano porozumienie o współpracy i partnerstwie gmin kaszubskich i żmudzkich. Kaszubskie gminy Parchowo, Byków i Chmielno wyraziły chęć przystąpienia do programu partnerskiego z gminami Telšiai, Plungė i Skuodas ze Żmudzi.

Wracając do nowo powstałego Centrum (CIŻ). Jego zasadniczym zadaniem jest promowanie

kultury, edukacji, historii i społeczności żmudzkiej grupy etnicznej, stworzenie bazy danych dotyczącej organizacji i instytucji żmudzkich poszukujących partnerów w Polsce, służenie pomocą przy nawiązywaniu współpracy z organizacjami z regionu Żmudzi. Koordynatorem prac CIŻ na zasadach społecznych jest w Polsce Nerijus Jankauskas, dla którego taki pobyt w Polsce to, jak sam określił, doskonała szkoła poznania języka polskiego.

I jeszcze jeden z wielu aspektów współpracy – to warsztaty dziennikarskie, rezultatem których było powołanie do życia trójjęzycznej gazety (polsko-litewsko-niemieckiej), która za każdym razem ma inny zespół redakcyjny, a członkowie dopiero stawiają swoje pierwsze kroki w mass mediach. Temat przewodni każdego wydania też się zmienia – jednym razem numer jest poświęcony problemom społeczności lokalnych, innym – analizuje problemy i zagadnienia związane z działalnością mniejszości narodowych i grup etnicznych na płaszczyźnie kultury i in. tematy.

Helena Gładkowska

Kronika kryminalna

Podwójny wypadek

W poniedziałek wieczorem, w rejonie wileńskim, w wypadku drogowym ucierpiała obywatelka Łotwy.

Na 19 km szosy Wilno-Poniewież samochód bmw 318, prowadzony przez 44-letnią Jewgenię Gonczarenko wyjechał na przeciwległy pas ruchu i wpadł na ciężarówkę MAZ (kierowca – 37-letni Danius Krupelis). Kobieta wysiadła z samochodu i w tym momencie potrafił ją inny pojazd – audi 100. Poszkodowaną z obrażeniami brzucha i głowy odwieziono do szpitala.

Do wyboru, do koloru

Podczas weekendu celnicy łódzkiego przejścia granicznego zatrzymali wiele oryginalnego przemycanego towaru: poczynając od opraw do okularów i kończąc na klockach hamulcowych.

Po sprawdzeniu samochodu audi 80, prowadzonego przez dyrektora prywatnego przedsiębiorstwa „Laseta” Aleksandra Bukarevičiusa, funkcjonariusze pod karoserią i dywanikami wewnątrz auta znaleźli 83 oprawy do okularów i 39 par soczewek, kupionych w Polsce. Mężczyzna twierdził, że zapomniał zadeklarować towar.

Tego samego dnia w ręce funkcjonariuszy trafił wracający z Polski samochód mercedes benz, prowadzony przez 35-letniego Dmitrijusa Danilovasa. Pracujący jako stróż w Instytucie Fizyki mężczyzna nielegalnie wioził 170 kompletów klocków hamulcowych.

„Uzbrojone” krzesło

Kobieta, która za 20 litów kupiła używane krzesło, nieoczekiwanie stała się właścicielką broni.

Mieszkanca ul. Puodžių w Kownie zauważyła to, gdy usiadła na nowo nabytym meblu. Po zbadaniu krzesła, kobieta zawiadomiła policję. Funkcjonariusze znaleźli pistolet i magazynek z 8 nabojami. Ustalono, że w poniedziałek do jednego ze sklepów na starówce krzesło przynieśli dwaj młodzi ludzie i zaproponowali kupienie go.

Przygotowała I. L.

Firma „Ardena” zatrudni menadżera-sprzedawcę do 30 lat (mężczyźni) z wykształceniem handlowym, konieczna znajomość jęz. angielskiego.

CV należy składać pod adresem: 2006 Vilnius, Vytenio 20, UAB „ARDENA”.

Już o „Kwiatach Polskich”

Narada w sprawie kolejnych „Kwiatów Polskich” odbędzie się w niedzielę, 3 grudnia, o godz. 12.00, w lokalu Szkoły Średniej nr 5 (ul. Antokalnio 33, pokój 49). Zapraszamy kierowników wszystkich zespołów, zamierzających uczestniczyć w festiwalu.

Informacja pod nr tel. 34 16 91
lub 299 05 153

Jan Mincewicz

Radni AWPL miasta Wilna przyjmują mieszkańców w gmachu Samorządu przy al. Giedymina, pokój 314, we wtorki od godz. 15.00 do 17.00:

5 grudnia – R. Litwinowicz
12 grudnia – T. Filipowicz
19 grudnia – W. Suchowiej

Informacja telefoniczna: 62-11-15, 22-56-00

Samorząd miasta Wilna
frakcja AWPL

projektowanie i produkcja reklamy

- zewnętrzna i wewnętrzna reklama
- firmowe opakowanie
- wizytówki, ulotki, broszury
- firmowe blankiety
- pocztówki, kalendarze
- nalepki, etykiety
- reklama na środkach transportu
- napisy na ubraniach
- itp.

UAB Gravesa
STUDIO REKLAMOWE

Darius ir Gireno g. 2
LT-2038 Vilnius
tel.: (8-22) 33 23 41
tel.: (8-22) 61 97 15
GSM: (8-287) 9 48 48
GSM: (8-285) 5 65 94
e-mail: cherm@is.lt

Firma „Joana” PKS Warszawa

JANA

LINIA REGULARNA

WILNO - WARSZAWA - 21.30
codziennie
WARSZAWA - WILNO - 19.30

tel. 48 16 34

Twój wybór - pewny partner podróży!

KLION

Opony do samochodów ciężarowych

MICHELIN

GOOD YEAR DEBICA

STOMIL-OLSZTYN

* Sprzedaż
* Wymiana

Vilnius, Birbynių 4, tel. 62 85 21

KONKURS

„Dziewczyna „Kuriera 2000”

Żaneta Szczygło. Jestem uczennicą klasy 12b Szkoły Średniej im. Jana Pawła II. Swoją przyszłość zamierzam związać z zawodem administratora turystycznego. Interesuję się muzyką i tańcami latynoskimi, czas spędzam głównie w towarzystwie przyjaciół
Fot. archiwum

Edyta Romanowska. Jestem studentką I roku filologii polskiej na WUP. Lubię czytać książki, uwielbiam przyrodę i zwierzęta domowe, nie znoszę rutyny i kłamstwa
Fot. archiwum

Nazywam się **Wioletta Stupak.** Jestem uczennicą klasy 10 Szkoły Średniej im. Jana Pawła II. Lubię spędzać wolny czas w gronie najbliższych przyjaciół. Uwielbiam wycieczki i słuchanie muzyki
Fot. archiwum

Atrakcyjne nagrody

Na laureatki czekają trzy nagrody główne. Zostaną wybrane Dziewczyny: "Kuriera" (nagroda główna), Czytelniców, Publiczności, Elegancji, Foto, Talentu. Będą też wylosowane nagrody specjalne. Wielkie show z loteriami, muzyką, śpiewem, tańcem, pokazem mody odbędzie się tradycyjnie 6 stycznia. O godzinie i miejscu imprezy poinformujemy dodatkowo.

Wczoraj naszą redakcję odwiedziła bardzo miła gromadka uczniów klasy 4 d szkoły średniej w Niemieżu razem z wychowawczynią Janiną Bacewicz. Dzieci z błyszczącymi oczami wysłuchały opowiadania redaktora naczelnego, obejrzały pomieszczenia redakcji, komputery i... dziennikarzy. Przy okazji zaglądnęły do warsztatu, należącego do firmy „Klon”, gdzie są naprawiane samochody. Atrakcją zdawałoby się nie było końca, bo oto specjalnie na spotkanie z uczniami przyjechali pracownicy komisariatu policji rejonu wileńskiego: inspektor wydziału ds. łączności ze społeczeństwem Lidija Bałaganskaja i mł. inspektor policji drogowej Egidijus Gylis. Po dokładnym obejrzeniu radiowozu i jego wnętrza, dzieci zapoznały się z pracą radaru i... alkolotestu. Funkcjonariusze odpowiadali na mnóstwo pytań i wręczyli prezenty. Spotkanie na pewno zaowocuje dalszą przyjaźnią czwartaków z policją, ponieważ przy pożegnaniu zapadły wzajemne obietnice: policjanci mają zamiar przyjechać do dzieci, a te z kolei już od dziś zaczną przenosić swoje wrażenia na papier przy pomocy długopisu i kolorowych kredek.

Inf. wł.

Fot. Marian Paluszkiwicz

zaprasza codziennie
o godz. 17 min. 30
do słuchania na falach
FM-105,1 Mhz
audycji w języku polskim
Życzymy dobrego odbioru!

od poniedziałku do piątku
o godz. 18.50 i 21.20 tylko na

Wiadomości
w języku polskim
i anons jutrzejszego
"Kuriera Wileńskiego"
Oprócz tego - reportaże
okolicznościowe z życia Polaków
Wilna i Wileńszczyzny, rozmowy
z interesującym i ludźmi

AUTOSERWIS

tel. 40 16 66
Sklep części
zamiennych do samochodów
tel. 40 16 60
Wilnius, Karoliniškes, L. Asanavičiūtes 1a

- Nieodpłatna wymiana oleju
- Naprawa silnika
- Naprawa podwozia
- Naprawa gaźnika
- Naprawa systemu wtrysku

I-V godz. 8-19, VI godz. 9-16
**Stałym klientom -
zniżki**

AUTOKARY DO WYNAJĘCIA

- wycieczki
- wesela
- wyjazdy komercyjne

Tanio i wygodnie!
Solecznicki park autobusowy
tel./faks (8 250) 53 848

HOTEL

AL Jana Pawła II 77,
15-703 Białystok
tel. centr. 1085/651 1641,
fax 651 17 01,
e-mail: lesny@gromada.pl

Organizuje konferencje, imprezy
gastronomiczne i plenerowe

Gość hotelowy po okazaniu
paszportu obcokrajowca otrzyma
jednorazową kartę wstępu
uprawniającą do dokonania
zakupów w hali MAKRO
(150 m od hotelu), gdzie są
oferowane towary po cenach hurtowych z możliwością zwrotu VAT

Gazeta
"Echo Litwy"
ogłasza konkurs na
nieetatowego
agenta reklamy.

Zwracać się pod numerem
tel. 42 74 71 od godz. 9 do 17.

Świat – polityka – pieniądze

Z książką na Łubiance

Czy Rosja ze swoimi problemami gospodarczymi obecnie radzi sobie lepiej niż Polska? Czy rosyjskie reformy dają nareszcie pożądane skutki, odwrotnie niż nasza fatalna polityka „schładzania”? Czy skończył się okres polskich sukcesów gospodarczych, a teraz największe z państw posocjalistycznych odnotowuje osiągnięcia podobne, jak nam udawało się to w latach 1994-97? Czy Rosja potrafiła wyciągnąć właściwe wnioski z dobrych i złych doświadczeń polskiej transformacji? A może należało pójść do rynku chińską drogą? Jaką rolę w tych wielkich zmianach odgrywa Zachód? Takie pytania i dylematy nasuwają się wielu obserwatorom dokonującym porównań i analizującym przebieg procesów realnych i stan finansów publicznych w obu krajach.

Wiele z nich postawiono mi na spotkaniu z czytelnikami w największej moskiewskiej księgarni "Globus", gdzie tłumy kłębią się jak w czasach radzieckich w GUM-ie. Tym razem, wszakże dlatego, że towar jest. Tam – nieopodal słynnej skądinąd Łubianki – wydawca zorganizował spotkanie autorskie w związku z opublikowaniem książki "Ot szoka k terapii". Powodów do refleksji jest wszakże więcej, zwłaszcza że ostatnio prawie wszystkie podstawowe wskaźniki makroekonomiczne kształtują się w Rosji lepiej niż w Polsce. Jedynie inflacja jest tam dwukrotnie wyższa; w październiku odpowiednie wskaźniki wyniosły 19,4 i 9,9 proc.

Wyższe jest tempo wzrostu PKB, które w tym roku sięga 7, a w przyszłym wyniesie prawie 5 procent. Mniejsza z kolei jest stopa bezrobocia, która oscyluje wokół 10 procent. Budżet jest w dobrym stanie. Nie licząc dochodów z prywatyzacji, w tym roku wykazuje nadwyżkę 1,7, a na przyszły prognozować można deficyt w wysokości 0,7 procent PKB. Jeszcze większe są różnice co do salda obrotów bieżących. Gdy w Polsce w latach 1998-2000 polityka rządu i NBP doprowadziła do skokowego wzrostu skali nierównowagi na tym polu, to Rosja odnotowuje znaczną nadwyżkę; za ostatnie 12 miesięcy 54 miliardy dolarów. W ślad za tym poziomem rezerw walutowych wzrósł w ciągu roku z 6,6 do 21,5 mld.

Stabilny jest kurs rubla, który stracił przez rok 5 procent wartości (złoty aż 10). Wartość zatem płyną do gospodarki rosyjskiej inwestycje zagraniczne. Dotyczy to głównie inwestycji bezpośrednich, czemu sprzyja polityka monetarna. O ile u nas krótkoterminowe stopy procentowe wyśrubowano do poziomu 8,9 procent (realnie), co wyraźnie preferuje kapitał spekulacyjny, to w Rosji utrzymuje się je na rozsądnie umiarkowanym poziomie 4,7 procent. W Polsce więc inwestorzy odpychani są od giełdy i zachęceni do krótkoterminowych spekulacji. W tym roku stracili oni na warszawskiej giełdzie aż 18 procent, podczas gdy w Rosji zaś – choć nic nie zarobili – wracają na ry-

nek ze względu na lepsze perspektywy. A trzeba pamiętać, że oba te rynki są wobec siebie konkurencyjne.

Dlaczego tak się dzieje? O ile przyczyny istotnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej i finansowej w Polsce są coraz powszechniej rozumiane, o tyle w przypadku Rosji sprawa jest bardziej złożona. Kuriozalne przy tym jest, że niektórzy polscy politycy i ekonomiści usiłują nadal zrzucać odpowiedzialność za skutki swojej nieudolności na "kryzys w Rosji", podczas gdy tam trwa boom. Jest on spowodowany trzema zasadniczymi czynnikami. Każdy z nich inną ma naturę, inny przeto jest także horyzont czasu, w którym może on działać.

Po pierwsze, pozytywne skutki przyniosła głęboka dewaluacja rubla sprzed dwóch lat, w ślad za którą poszła o wiele skuteczniejsza niż w latach 1990-91 w Polsce polityka stabilizacyjna. To wyraźnie ograniczyło import i zwiększyło popyt na produkcję krajową, zwiększając stopień wykorzystania mocy wytwórczych i ożywiając koniunkturę. Teraz wszakże ten efekt nie działa już tak, jak było przed rokiem, gdyż ma miejsce realna aprecjacja rubla. Jednakże na tle postępującej restrukturyzacji przedsiębiorstw oraz poprawy jakości zarządzania nie hamuje to tendencji wzrostu produkcji.

Po drugie, w następstwie utrzymywania się wysokich cen ropy naftowej i gazu bardzo ko-

rzystnie kształtują się terms of trade. Daje to wyjątkowo duże dochody – także do budżetu państwa – ale siła oddziaływania tego czynnika koniunkturalnego będzie słabła wraz ze spadkiem cen ropy, czego należy spodziewać się w następnych latach.

Po trzecie, niektóre z wcześniejszych reform, jak i ich intensyfikacja oraz właściwe ukierunkowanie przez ekipę prezydenta Putina, dają pozytywne efekty w sferze realnej i finansowej. Ponownie rosną oszczędności krajowe. Kontynuowane są reformy strukturalne i instytucjonalne, co poprawia efektywność alokacyjną i sprzyja wzrostowi wydajności pracy.

Wydaje się zatem, że aktualnie prowadzona polityka dość mądrze wykorzystuje korzystną koincydencję wewnętrznych i zewnętrznych warunków rozwoju. Splot tych trzech czynników wskazuje jednak też na to, że utrzymanie obecnych tendencji może okazać się bardzo trudne, jeśli ewentualnej niekorzystnej ewolucji uwarunkowań zewnętrznych nie będzie towarzyszyła jeszcze lepsza polityka gospodarcza.

Grzegorz Kołodko

Moskwa, 19 listopada 2000 r.

Profesor ekonomii związany z Warszawską SGH, jeden z głównych architektów polskich reform gospodarczych, autor "Strategii dla Polski", wicepremier i minister finansów w latach 1994-97. Doprowadził Polskę do członkostwa w OECD w 1996 roku. Ekspert MFW i Banku Światowego, wykładowca amerykańskich uniwersytetów Yale, UCLA i Rochester. Autor około 20 książek i 300 artykułów naukowych opublikowanych w 20 językach. Ostatnia książka "Od szoku do terapii. Ekonomia polityczna posocjalistycznej transformacji" wydana została przez Oxford University Press; ukazały się też jej tłumaczenia na język polski, rosyjski i chiński. Obecnie jest dyrektorem TIGER – Centrum Badawczego Transformacji, Globalizacji i Integracji przy Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Kozmńskiego w Warszawie.

Rodziny litewskie nadal żyją w nędzy

Coraz lżejszy koszyk

Na jednego członka rodziny w trzecim kwartale br. przypadło średnio 429 Lt dysponowanych dochodów. Na tę sumę składają się dochody pieniężne i w naturze. Dochodu pieniężnego na członka rodziny przypadło 362 Lt.

W porównaniu z drugim kwartałem dysponowane dochody wzrosły o 25 Lt (6,2%), a pieniężne – o 28 Lt (8,4%).

Jednakże tych pieniędzy wciąż jest za mało, aby rodzina mogła żyć co najmniej na średnim poziomie. Na jednego członka rodziny do

normalnego życia potrzeba średnio 727 Lt miesięcznie, a dla kogoś związanego z końcem – 342 Lt.

Są to dane Departamentu Statystyki, w którego sondażu uczestniczyło 1711 rodzin. W rodzinie wielkomińskiej na jednego członka w lipcu-wrześniu przypadało 483 Lt dochodów (o 23 Lt więcej niż w drugim kwartale), na wsi 307 Lt (o 22 Lt więcej).

Jeden członek rodziny w trzecim kwartale miesięcznie wydał średnio 407 Lt (o 15 Lt więcej),

w tym prawie połowę – 184 Lt na żywność (o 7 Lt więcej).

Na mieszkanie, wodę, ogrzewanie i elektryczność jedna osoba wydała przeciętnie 44 Lt (o 11 Lt mniej), na odzież i obuwie – 29 Lt (o 4 Lt więcej), na komunikację – 33 Lt (o 2 Lt więcej).

Alkoholu i tytoniu jeden członek rodziny w trzecim kwartale miesięcznie nabył na sumę 16,5 Lt (o 1 Lt więcej), na wypoczynek i kulturę przeznaczył 18 Lt (o 7 Lt więcej), na oświatę – 3,7 Lt (o 2 Lt więcej). (BNS)

Kursy walut

Dane na 28 listopada 2000 r.

Gotówka	Najdrożej skupują	Najtaniej sprzedają
1 dolar amerykański (USD)	3,99 Lt	4,01 Lt
	Ūkio bankas, Snoras Vilniaus bankas	wszystkie
1 marka niemiecka (DEM)	1,71 Lt	1,73 Lt
	Vilniaus bankas, Hansabankas	Medicinos bankas
1 funt brytyjski (GBP)	5,64 Lt	5,64 Lt
	Ūkio bankas	Snoras
1 złoty polski (PLN)	0,87 Lt	0,90 Lt
	Kredyt Bank SA	Kredyt Bank SA
1 rubel rosyjski (RUR)	0,10 Lt	0,17 Lt
	LŽŪB, Snoras	Snoras

BISTRYCIA

OFERUJE

w sektorze elektrycznym

1. Remont przesyłowych energetycznych linii kablowych o napięciu do 10 kV oraz ich instalacji; użytkowanie urządzeń rozdzielczych o napięciu do 1000 V
2. Użytkowanie specjalnych instalacji elektrycznych o napięciu do 1000 V w budynkach użyteczności publicznej i domach mieszkalnych

w sektorze ogrzewczym:

1. Naprawa kotłów do ogrzewania wody, wymienników ciepła (woda-woda) oraz punktów ogrzewczych.
2. Próby hydrauliczne i remont rurociągów parowych i gorącej wody kategorii III i IV oraz innych
3. Remont pojemników i rurociągów płynnego paliwa

V. Grybo 34, LT-2055 Vilnius, tel./faks. 34-03-72

Sprzedam:

- traktor DT-75 z wyposażeniem;
- GAZ 66, KSK-100 A-1, TP-F45 (zbieracz siana);
- oczyszczalnię do nasion koniuczyny i tarkę do koniuczyny;
- obcięte kłody 18 cm-70 cm3;
- siewnik SZ-3,6, przyczepę traktorową (11 ton);
- suwnicę belkową, wciągnik przejezdny, elektryczny, 3 t zbieracz kamieni;

- kosiarkę trawy KIR 1,5 m (bunkier);
- silnik elektryczny 35 kW;
- łańcuchy do traktorów gąsienicowych (do pracy na bagnach) – 40 sztuk;
- siano – 6 ton, ziemniaki – 5 ton;
- łańcuch do usuwania nawozu – 150 metrów;
- ziemię 15 ha w Sużanach (rej. wileński).

Tel. 55 02 51

Oszczędności

Dane na 28 listopada 2000 r.

Najwyższe oprocentowania roczne depozytów ludności			
Lokaty	3 miesiące	6 miesięcy	12 i więcej
Lity (LTL)	10%	10,5%	11%
Minimalny wkład – 100	Pierwsza Polska Unia Kredytowa		
Dolary amerykańskie (USD)	5,77%	5,7%	6,77%
Minimalny wkład – 200	Snoras	Kredyt Bank SA	Snoras
Marki niemieckie (DEM)	4,19%	4,75%	5,48%
Minimalny wkład – 500	Snoras		
Euro (EUR)	4,19%	4,75%	5,48%
Minimalny wkład – 500	Snoras		

W czasie takiej gimnastyki stawy są obciążone na tyle, ile zezwala na to przyroda, czyli – nic nad siłę

Tai czy chuan — na bóle stawów

Grecki filozof i lekarz Hipokrates mówił swoim pacjentom: „Jesteśmy we troje – ty, ja i choroba. Jeśli będziesz działał we spółkę ze swoją chorobą, żaden lekarz ci nie pomoże. Jeśli jednak staniesz po mojej stronie – we dwoje zwalczymy chorobę”.

Niedawno w wileńskiej przychodni na Antokolu (Antakalnio 124) powstało Centrum Zdrowia „Ruch XX” (XX Judėjimas). Pracownicy Centrum propagują gimnastykę opartą na zasadach wschodniej walki Tai czy chuan.

– Na Litwie dotychczas Tai czy chuan miało szerokie zastosowanie jako gimnastyka estetyczna, upiększająca. W Centrum Terapii Holistycznej uprawiali ją zdrowi ludzie, by w organizmie nastąpiła harmonia ciała i ducha. Po raz pierwszy postanowiliśmy zastosować tę gimnastykę w celach medycznych – jako ćwiczenia stawów. Ćwiczenia te idealnie pasują dla chorych, cierpiących na schorzenia stawów, ponieważ ruchy, które człowiek wykonuje, są płynne i powolne. Według filozofii Tai czy chuan, gdy osiągamy harmonię całego ciała, możemy pozbyć się jakiegoś schorzenia, np. zapalenia stawów – powiedziała „K. W” Ludmiła Tamašauskienė, lekarz, pracownik Centrum Terapii Holistycznej. Centrum to jako pierwsze na

Litwie zaproponowało swoim klientom gimnastykę Tai czy chuan.

O chińskiej gimnastyce Ludmiła Tamašauskienė powiedziała, iż opiera się ona na zasadzie, że w walce z chorobą ważną rolę odgrywa świadomość człowieka.

– Człowiek powinien wiedzieć wszystko o swej chorobie, by móc ją kontrolować i zwalczyć – mówiła lekarz.

Płynne, powolne ćwiczenia Tai czy chuan wzmacniają ścięgna, które stają się mniej podatne na uszkodzenia, a więc – zmniejsza się ryzyko urazów stawów.

W czasie takiej gimnastyki stawy są obciążone o tyle, o ile zezwala na to przyroda, czyli – nic nad siłę. Podstawowym celem ćwiczeń jest sprawienie człowiekowi ulgi, relaksu. Wykonywać płynne ruchy Tai czy chuan można nie tylko w czasie zajęć grupowych, ale też w domu. Chory może wykonywać te ćwiczenia siedząc w fotelu lub leżąc w łóżku.

– Chińską gimnastykę poleca się osobom mającym kłopoty z kręgosłupem, cierpiącym na takie schorzenia jak zapalenie stawów, zwyrodnienie stawów, osteochondroza. Jednak polecałabym te ćwiczenia też zdrowym ludziom, ponieważ w taki sposób można pozbyć się ciężącego nam stresu.

Zajęcia z gimnastyki Tai czy chuan przypominają migawki z wschodniego filmu walki

Fot. Marian Paluszkiwicz

Właściwie każdy z nas znęca się też nad swoim kręgosłupem, ponieważ mało poruszamy się, lub odwrotnie, obciążamy kręgosłup zbyt mocno. Na przykład, mało kto wie, że, podnosząc jakiś ciężar, nie wolno schylić się, uchwycić go i wyprostować się raptownie. W taki sposób narażamy nasz kręgosłup na uraz. Jeśli chcemy uniknąć bólu kręgosłupa, musimy najpierw

przysiąść, wziąć powiedzmy ciężkie pudło i wyprostować się powoli. – radzi Ludmiła Tamašauskienė. Tajemniczą nazwę „Ruch XX” lekarz odszyfrowała w następujący sposób – ruch i lekarstwo.

– W czasie ćwiczeń nasz organizm wydziela cenną substancję – endorfinę – wytłumaczyła lekarz.

Ćwiczenia odbywają się raz tygodniowo w sali przychodni. Są

one nieodpłatne, lecz wprowadzić tylko dla członków Litewskiego Stowarzyszenia Artretyzmu, zrzeszającego osoby cierpiące na zapalenie bądź zwyrodnienie stawów. Między innymi, szukać pomocy w tym Stowarzyszeniu może każda osoba, cierpiąca na bóle stawów, wystarczy zadzwonić na numer telefonu: (8 22) 68 59 22.

Sabina Kozłowska

Nadal brak dowodów na przenoszenie choroby szalonych krów na ludzi

"Wadliwe" białka

Choć badania nad nowym wariantem choroby Creutzfeldta-Jakoba trwają od połowy lat 90., kiedy po raz pierwszy zanotowano przypadki tej choroby u młodych ludzi, nadal nie wiadomo, czy ludzie zarażają się nią jedząc mięso chorych krów.

Choroba szalonych krów (BSE) u bydła, nowy wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (nvCJD) u ludzi, czy choroba "scrapie" u owiec są śmiertelnymi chorobami neurodegeneracyjnymi i znane są pod wspólną nazwą gąbczastego zwyrodnienia mózgu.

Choroba Creutzfeldta-Jakoba jest znaną od dawna chorobą dotyczącą ludzi w starszym wieku, tj. powyżej 50. roku życia. W mózgach tych ludzi znajdowano zmienne "wadliwe" białka nazywane prionami. Jednak nie wiadomo było, czy rozwój tej choroby ma podłoże genetyczne, czy związany jest z procesami starzenia się organizmu, czy związany jest z jakimś czynnikiem zakaźnym.

W ostatnich latach pojawił się jej nowy wariant (nvCJD), który dotyka również osoby młode, a nawet dzieci. Uczniowie powiązali pojawianie się przypadków CJD u coraz młodszych ludzi z epidemią choroby szalonych krów, która wybuchła w latach 90. Wybuch tej epidemii zaczęto bowiem wiązać z dodawaniem do bydłowej paszy tkanek owiec chorych na "scrapie".

Dzięki trwającym od połowy lat 90. badaniom uczonym udało się stwierdzić, że czynnikiem chorobotwórczym BSE, czy nowego wariantu Creutzfeldta-Jakoba są zmutowane (wadliwe) białka - priony, które w formie niezmutowanej normalnie występują w organizmach zwierząt i człowieka, m.in. w komórkach nerwowych i limfocytach. Jeżeli jednak do organizmu dostaną się zmutowane priony (lub pojawiają się w nim "samoczynnie" – z nieznanymi jeszcze naukowcom powodów), to trafiają one "prawidłowe" niezmuto-

wane priony przekształcać w swoje chorobotwórcze kopie.

Zmienne priony gromadzące się w tkance nerwowej mózgu powodują obumieranie neuronów, w ich miejscu powstają pory, a mózg swoim wyglądem zaczyna przypominać gąbkę.

W sierpniu "Nature" doniosło, że "choroba szalonych krów" (BSE) nie koreluje w żaden sposób z przypadkami choroby "scrapie" u owiec. Te badania podważyły teorię głoszącą, że priony obecne w mózgu owiec chorych na neurologiczną chorobę "scrapie" przeniosły się wraz z paszą robioną m.in. z ich mózgow na krowy, a wraz z ich mięsem priony zakaziły ludzi, którzy zaczęli cierpieć na nowy, atakujący nawet dzieci i młode osoby wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba.

Zdaniem naukowców zwierzęta nie chorując mogą być nosicielami chorobotwórczych prionów. Nosicielami mogą być nie tylko owce i krowy, ale również świnie i drób.

Lekarze brytyjscy donieśli też, że istnieje prawdopodobieństwo przekazywania potomstwu nvCJD przez chore kobiety. Ciągłe brak ostatecznych dowodów na to czy ludzie mogą zarażać się nvCJD spożywając mięso chorych zwierząt.

Ponadto badacze pracują nad metodą, dzięki której można by usuwać nieprawidłowe priony z krwi przeznaczonej do transfuzji, a nawet zahamować proces przekształcania prawidłowych prionów w zmutowane kopie, zachodzący w mózgu zakażonych osób.

(PAP)

Badania ludzkiego genu

Pracodawca "jasnowidz"

W Wielkiej Brytanii ogłoszono pierwsze wyniki ankiety na temat wiedzy i obaw społeczeństwa związanych z badaniami ludzkiego genu – podał serwis BBC News.

Ankieta przeprowadza Human Genetics Commission (Komisja Genetyki Człowieka).

Pytani popierają badania genu mające na celu zastosowanie w medycynie, natomiast nie chcą, by pracodawcy i ubezpieczający wykorzystywali wiedzę o DNA przeciwko nim. Zwracali oni uwagę, że przepisy prawa nie dotrzymują kroku postępowi nauki, co może doprowadzić do nadużyć.

Trzy czwarte ankietowanych uważa, że agencje ubezpieczeniowe nie powinny mieć dostępu do wyników testów genetycznych. Jednocześnie ponad jedna trzecia przyznaje firmom zapewniającym opiekę zdrowotną i ubezpieczycielom prawo do poznania wyników innych badań lekarskich.

Jak dotąd zezwolono firmom ubezpieczeniowym w Wielkiej Brytanii na poznanie wyników testów w przypadku płasawicy Huntingto-

na – ciężkiej choroby genetycznej, która ujawnia się w wieku średnim.

72 proc. Brytyjczyków sprzeciwia się dostępowi pracodawców do wyników testów – co pozwoliłoby im przewidywać chorobę lub wcześniejszą emeryturę pracownika. Jednak aż trzy czwarte popiera udostępnianie firmom informacji o szczególnej wrażliwości pracowników na szkodliwe substancje, co pozwoliłoby uniknąć chorób zawodowych.

Jeśli chodzi o przestępców seksualnych i morderców, przytłaczająca większość zgadza się na pobieranie od nich próbek DNA przez policję. Jednak mniej niż połowa zgodziłaby się na takie badania pijanych kierowców czy złodziei sklepowych.

W Wielkiej Brytanii trwa realizacja projektu, który pozwoli zebrać próbki DNA od pół miliona dorosłych ochotników. Anonimowe próbki w powiązaniu z informacją o ich stylu życia i zdrowiu, według naukowców, pozwolą znaleźć nie znane dotąd zależności.

(PAP)

Przyczyna marskości wątroby

Spowodowana przez alkohol

Naukowcy twierdzą, że marskość wątroby może być spowodowana przez alkohol powstający w ciele chorego – podaje najnowszy numer "New Scientist".

Stłuszczenie wątroby, to choroba dotycząca co czwartego mieszkańca krajów rozwiniętych, zwłaszcza osoby otyłe.

Stłuszczenie jest nieuleczalne. U co dziesiątego chorego powodu-

je marskość wątroby, która z kolei często prowadzi do raka tego narządu. Takie same są skutki alkoholizmu. Badania przeprowadzone na genetycznie zmodyfikowanych (otyłych) myszach wykazały, że starsze z nich wydychały pięć razy więcej alkoholu etylowego niż myszy szczuple w podobnym wieku, a ich wątroby uległy stłuszczeniu.

(PAP)

Puk, puk, puk! Słyszycie? To Zima puka do naszych drzwi i okien. Boicie się? Nie warto! Przecież zima, to same uciechy — to śnieżki, sanki, narty, święty Mikołaj, Boże Narodzenie, Nowy Rok, choinka i prezenty...! A więc, nie zamykajmy drzwi, tylko wyciągnijmy z szafy ciepłe ubrania i powitajmy ją, jak przystało na Królową Śniegu!

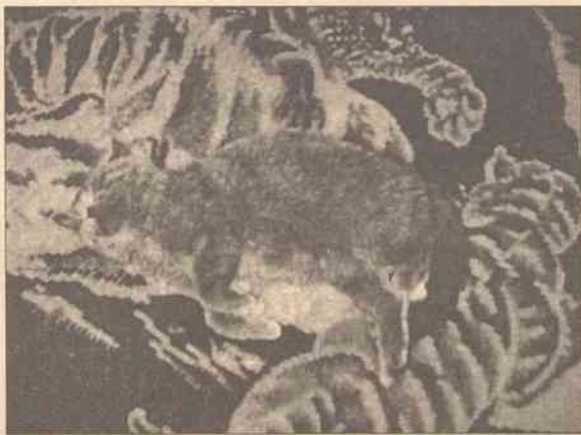
NIESZCZĘCIARA

Oto opowieść o dziewczynie,
Której na imię Syrenka.
Jest piękna, bogata, lecz nieszczęśliwa.
Taka z niej córka króla morza,
Taka z niej nieszczęściara.
Płacze i płacze,
Jest smutna i brak jej miłości.
A jednak pewnego wieczoru
Napotyka przystojnego królewicza.
Piękna ich miłość nie rozłączy się
Nawet przy trzęsieniu ziemi.
Nie była ta miłość miła
Dla króla i wróżki,
Więc postanowiono ich rozłączyć.
Pięknego królewicza zamknięto
Do więzienia morskiego na wieki,
A Syrenka została sama:
Piękna, bogata i nieszczęśliwa.
Taka z niej córka króla morza,
Taka z niej nieszczęściara.

Taki oto wiersz — opowiadanko napisała **Dinara Jakubowska**, uczennica klasy 6c ze szkoły im. J. I. Kraszewskiego

Kochani przyjaciele, jestem wręcz oburzona! Czyżby mam tak trudne do zapamiętania imię? Nie nazywam się POCÓŁKA ani POCUŁKA. Jestem zwyczajną PUCUŁKĄ! Zasmuciły mnie też niektóre Wasze listy, w których było wiele błędów ortograficznych. Nauka — to potęgi klucz! Nie zapominajcie o tym.

MÓJ WIERNY I KOCHANY...

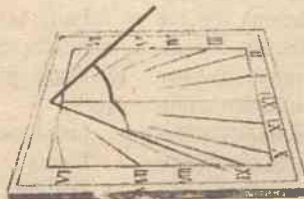
Tylko popatrzcie na tę kocicę, która nazywa się **ARAMINTA** i jest ukochanym zwierzątkiem **Juli Osipenko** z klasy 6a szkoły im. Jana Pawła II. „Przez chwilę przyglądała się walce tygrysów na kocu, a teraz słodko śpi i już nie zwraca uwagi na tych kocich kolosów” — podisał to zdjęcie jej kolega **Aleksander Zujew**.

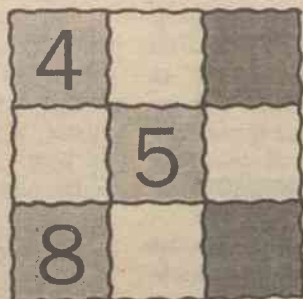
Poprzedzając literki tak, aby powstały trzy nazwy

Wpisz w puste kratki liczby od 1 do 8 tak, aby wynik dodawania w kierunku poziomym, pionowym i na skos wynosił 15

ZEGAR SŁONECZNY

Ma prawie trzy tysiące lat. Podobnie, jak zegar cieniowy, pochodzi ze starożytnego Egiptu. Ale jest od niego znacznie dokładniejszy. Podziałkę z godzinami umieszczono na tarczy. Stoi na niej pionowy lub pochyły szpikuliec zwany gnomonem. Jego cień, jak wskazówka, przesuwa się w ciągu dnia po tarczy i pokazuje właściwą godzinę.

R E B U S

ZAGADKA

Dawno na niebo wjechały, jeden Wielki, drugi Mały. W Małym jest Gwiazda Biegunowa, zwana Polarną. O czym mowa?

R E B U S

MĄDRE MYŚLI MAŁYCH DZIECI

— Ewuniu, gdzie mieszkasz? W Awizeniach...? - pyta ją znajoma mamy.
— Nie... — uśmiecha się ze zdziwieniem dwuletnia Ewa. — W domu!

Dzisiaj jest dzień szczególny, może raczej nie dzień, a tylko noc, bo właśnie dzisiejszej nocy wróży się! Andrzejki, Andrzejki... tak długo, cały rok, czekamy, aż będziemy mogli czegoś dowiedzieć się o swojej przyszłości. Dziewczynki na noc będą wkładały pod poduszkę kartki z imionami sympatycznych im chłopaków, a rano jedną z nich wyciągną i dowiedzą się — z kim przez cały następny rok będą utrzymywały najbliższe stosunki przyjacielskie. W rodzinie wszyscy wezmą swoje obuwie i będą po kolei ustawiać je jeden za drugim. Ten, czyj but pierwszy przekroczy próg — opuści rodzinny dom (może na zawsze, a może tylko na rok). Wiele różnych wróżb wymyślili ludzie, bo wróżenie w noc Andrzejkową było popularne w czasach naszych dziadów, pradziadów i pra-pradziadów. Już wtedy lano wosk na wodę, obejmowano płoty, ustawiano gałązki wiśni, noszono i liczono polana...

Wesołej zabawy i szczęśliwych wróżb życzę wszystkim swoim Przyjaciołom oraz składam najserdeczniejsze życzenia imieninowe wszystkim Andrzejom!

KONKURS

Zadanie:

Zadanie na kolejny miesiąc będzie trochę trudniejsze, ale też ciekawsze. Kochani, fantazja Wasza nie ma granic, wymyślcie więc, proszę, jakąś króciutką historyjkę, przygodę, wierszyczek, których tematem byłoby bohaterowie nowej kolekcji Syrenki

Imię _____
Nazwisko _____
Wiek _____
Adres _____
Tel. _____

Wasza Puculka

Mój adres:
ul. L. Giros 108-50 Wilno
telefon — 70-33-81

*W wigilię świętego Jendrzeja,
spełniona moja nadzieja.
Bogdaj to się sprawdziło,
co mi się ongi wyśniło,
że z rąk ojca dobrodzieja
zostałam wydana
za pana Stefana.*

*Bo też galant cacany:
wąs misternie wymuskany,
tak ułożona czupryna,
jakby za szatnego miał Kupidyna...*

Przygotowania do wróżb

Otwieramy tajemnic bramy

Zwyczaj Andrzejek wiąże się z pewną tajemniczością, dlatego miejsce, w którym odbędzie się spotkanie, trzeba stworzyć odpowiedni nastrój.

Do tego potrzebne będą:

- świece,
- gałęzie świerczyny lub inne drzewa iglastego, gałęzie wiśni lub głogu,
- na stole dla gości ustawić poczęstunek: napoje, słodczyce, owoce,
- Do przeprowadzenia wróżb potrzebne będą różne rekwizyty:
 - miska z wodą,
 - wosk topiący się w tygielku,
 - łupiny orzechów z maciupkami świeczkami,
 - poduszka,
 - wąskie paski papieru z przysłowiami i horoskopami,
 - wąskie paski papieru z imionami dziewcząt i chłopców,
 - kilka kawalców chleba lub ciasta,

— nieparzysta liczba talerzyków odwróconych dnem do góry, przykrywających różne symboliczne rekwizyty: obrączkę (ślub), przecięte serce z piernika (nie-szczęśliwa miłość), drabinkę wyciętą z papieru (kariera), laur czyli bobkowy liść (sława), bilet (daleka podróż), monetę (duże pieniądze), papieros (zgubny nałóg), obrączka i klucz,

— worek,

— ziarno.

Spotkanie można rozpocząć słowami:

„Otworzone będą dziś tajemnic bramy, do wróżb dziś namawiamy, zapraszamy”, a inna osoba odpowiada: „W tę noc przedziwną, noc Andrzejkową, w przyszłość zajrzyjmy, choćby ten raz, wosk się już topi, pierścień lśni z boku, niech się podniesie sezamu głaz”.

Z imieniem Andrzeja wiąże się wiele przysłów, jak np.:

- „... patrzcie jeno wciąg, wnet każda z nas się dowie, jaki ją czeka mąż”;
- „Święty Andrzeju, daj znać, co się z nami będzie dziać”;
- „Noc świętego Andrzeja przywiezie mi narzeczonego”;
- „Gdy święty Andrzej ze śniegiem bieży, sto dni śnieg w polu leży”;
- „Śniegi w dzień Andrzeja gestę, żytom czynią szkody częste”;
- „Kiedy na Andrzeja poleje, poprószy, cały rok nie w porę rolę moczy lub suszy”;
- „Na świętego Andrzeja trza kozucha dobrodzieja”.

Na wielki zimowy wieczór taneczny przybędą setki par „Vilnius open 2000”

Po raz pierwszy na Litwie odbędzie się wielki zimowy wieczór taneczny. 8 grudnia w Wileńskiej Hali Widowiskowo-Sportowej na parkiecie będzie tańczyło 700 miłośników tańca — 350 wspaniałych par z całej Litwy.

Na wieczór taneczny zaproszeni zostali prezydent Valdas Adamkus z małżonką, inni miłośnicy tańca spośród przedstawicieli władzy i korpusu dyplomatycznego. Ten wieczór jest nowością piątego międzynarodowego festiwalu tanecznego „Vilnius open 2000”, odbywającego się w dniach 9-10 grudnia.

W Wileńskiej Hali Widowiskowo-Sportowej urządzono największy w kraju plac taneczny. Na zimowym wieczorze tanecznym grać będzie zespół „Vilniaus salonistai”. Pary taneczne ze studiów tańca Wilna, Kowna, Kłajpedy, Olity, Uciany, Tauragów i Onykszt wykonają światowy program taneczny: wolny walc, tango, walc, fokstrot, quickstep, sambę, rumbę, cha-cha-cha, pasodoble, dżajwę i polkę. Wicemistrzowie świata w tańcach sportowych — tancerze kłajpedzkiej „Žuvėdry” prezentują specjalnie przygotowany na ten wieczór program tańców retro.

Jak poinformował reżyser wieczoru tanecznego Tomas Petreikis, ta impreza, na którą bilety kosztują po 40 Lt od pary, powinna się przyczynić do spopularyzowania tańca jako ważnego elementu kultury bytowej. Organizatorzy wieczoru ubolewali, że nie mogli zaprosić dwukrotnie więcej tancerzy z powodu ograniczonej powierzchni placu tanecznego.

Obchodzące swe 10-lecie studio taneczne Petreikisa w Wilnie w ciągu tego okresu przygotowało ponad 10 tys. miłośników tańca. Obecnie jednocześnie uczy się tu 600 osób — młodszych i starszych tancerzy oraz dzieci. Studia taneczne działają też w innych miastach kraju. Nauczyciele tańca zauważyli, że wśród zainteresowanych jest więcej lekarzy, nie brak też pedagogów. W związku z popularyzacją tego hobby stolica potrzebuje większej sali tanecznej, co najmniej na tysiąc tancerzy. Na Litwie jest zapotrzebowanie na dobrych wykonawców muzyki tanecznej, trudno jest znaleźć wydane za granicą płyty kompaktowe z muzyką taneczną.

Początek wieczoru o godz. 20. (ELTA)

„Na świętego Andrzeja dziewczkom z wróżb nadzieja”

Tajemnicza noc

(Dokończenie ze str. 1)

Jednak najbardziej należy polegać na intuicji i wyobraźni. A ile przy tym śmiechu, ile gwaru! Kawalek wyciągniętego z wody ołowiu przypomina muchę? Pszczółkę? — panna wyda się za syna bartnika, wosk wylał się w kształcie zwierzęcia? — może krowa do dobytka przybędzie... Zbliżają się do siebie na wodzie dwa plasterki wosku lub ołowiu: ślub! Krążą oddzielnie, nawet nie zamierzając musnąć się ze sobą: trzeba będzie nadal siać rutkę, to znaczy żyć w panińskim stanie.

„Na św. Andrzeja dziewczkom z wróżby nadzieja”

Faktycznie wszystkie wróżby służyły odsłonięciu tajemnic matrymonialnych. „Na św. Andrzeja dziewczkom z wróżby nadzieja” — mówiono.

Dlaczego właśnie ten święty miał zostać „patronem” wróżb dziewczęcych? Do końca to nie zostało wyjaśnione. O świętym Andrzeju wiemy tylko, że był rybakiem w Betsaidzie Galilejskiej. „Idąc kiedyś wzdłuż Morza Galilejskiego, zobaczył Jezus dwóch braci: Szymona zwanego Piotrem i Andrzeja, jego brata, jak zarzucałi sieć w morze, byli bowiem rybakami. I powiedział do nich: „Chodźcie ze mną, a ja sprawię, że będziecie łowić ludzi. A oni, zostawwszy sieci swe na miejscu, poszli za Nim”.

Odtąd stał się św. Andrzej wiernym uczniem Chrystusa. Przypuszczając należy, że św. Andrzej był świadkiem ziemskiej drogi Mistrza, że uczestniczył w wielu opisanych w ewangeliach zdarzeniach.

Na słodko

Dość popularne w tym dniu jest skakanie do zawieszzonego u belki pułapu słodkiego placka, aby go ugryźć. Której udało się tego dokonać, była pewna, że już niedługo jej panieństwo. Placek ma być okrągły, posmarowany miodem i obsypany makiem — ulubionym pokarmem duchów zmarłych i przodków. Może zwabione miodem i makiem, przybędą one w pobliże? Zmarli przodkowie znają przyszłość i jeżeli zechcą — odsłonią wszelkie tajemnice.

Kwitające imię

O stałości uczuć chłopca świadczyć ma też wiśniowa gałązka: ścięta w dniu św. Andrzeja i wstawiona do naczynia z wodą powinna zakwitnąć na Boże Narodzenie. Jeżeli tak się stanie — dziewczyna w najbliższym roku wyjdzie za mąż. „Współczesna” wersja tej wróżby mówi, że na każdą ze stawionych do wody gałązek wiśniowych należy zawiązać kartkę z imieniem ewentualnego kandydata na męża. Które „imię” zaktwnie pierwsze — ten...

Wróżba z trzewików

Każda z uczestniczek lub uczestników zabawy zdejmuje je-

den but (lewy). Buty ustawia się kolejno od najdalszego miejsca w pokoju aż do progu.

Są dwa sposoby ustawiania butów:

1. palcami do drzwi — który pierwszy przekroczy próg, ten znajdzie przyjaciela, męża, żonę.

2. raz palcami, raz piętą — jeżeli but przekroczy próg palcami, ten znajdzie przyjaciela, wyjdzie za mąż, ożeni się. Jeżeli but przekroczy próg piętą — na szczęście trzeba poczekać.

Kartki z imionami

● Pod poduszkę (inną dla chłopców i inną dla dziewcząt) wkładamy kartki z imionami żeńskimi i męskimi, na których, oprócz imienia, opisane są charakterystyki. Kartkę spod poduszki każdy wyciąga kolejno i odczytuje na głos, co kogo spotka.

● Kartki z imionami są zawijane w kluski i gotowane. Czyja kluska pierwsza wypływanie na wierzch, ta dziewczyna dostanie kawalera wymienionego na kartce.

● Na kartki wpisuje się imiona męskie, a jedną kartkę zostawia się pustą (pusta oznacza, że jeszcze w tym roku dziewczyna nie stanie na ślubnym kobiercu). Kartki — w sumie ma ich być 13 — kładzie się pod poduszkę na której osoba wróżąca kładzie się spać. Po obudzeniu się — wyciąga się jedną część „zawartości” spod poduszki i ...

Sztachety

Na Wileńszczyźnie dotychczas dziewczęta liczą sztachety w płocie znajdujące się w zasięgu rozstawionych rąk. Liczba parzysta oznacza, że dziewczyna wyjdzie za mąż w ciągu roku, nieparzysta — trza nieco zaczekać.

Talerzyki

Pod talerzykami układamy przygotowane wcześniej rekwizyty: listek, pieniądz, koronkę, obrączkę.

Listek oznacza zakon,
Pieniądz — bogactwo
Koronka — panieństwo
Obrączka — szybkie wesele

Sen

Duże znaczenie przywiązywało do snów z andrzejkowej nocy.

W tę magiczną noc pod poduszkę kładzie się cegłę lub kamień.

— dla dziewcząt owinięte w koszulę męską

— dla chłopców owinięte w pończochę

Kto się w takim śnie przyśni, tego dziewczyna lub chłopak będą mieli za męża lub żonę.

Inny sposób na wywrócenie dziewczynie małżonka ze snu: wieczorem trzeba zjeść całego śledzia, a kości schować pod poduszkę. W nocy — jako że po śledzi będzie chciało się pić — ktoś będzie musiał podać kubek wody.

Bogactwo bogactwem, ale każdą z pańien w ten wieczór interesują wyłącznie sprawy sercowe

Właśnie ten „ktoś”...

Worek mądrości

W worku znajdują się karteczki z różnymi przysłowiami, mądrymi sentencjami.

Z worka kartkę kupuje się (płaci się fantami lub pieniędzmi).

Po wniesieniu opłaty wyciąga się kartkę i już wiadomo, co będzie w najbliższej przyszłości.

Pływające świece

Potrzebna jest miska lub wanienska z wodą. Na wodę kładzie się skorupki orzecha lub kawałki drewna z płonącymi świeczkami i przyklejonymi karteczkami dziewcząt i chłopców. Poruszając delikatnie wodę powodujemy, że łupinki czy kawałki drewna zbliżają się do siebie. Te, które się zejdą — utworzą parę — z nich będzie małżeństwo.

Skórki z jabłka

Dziewczęta rzucają za siebie długie obierzyny z jabłka. Z ułożonego na podłodze kształtu odczytują pierwszą literę imienia przyszłego męża.

Kawaleczki chleba i pies

Każda z dziewcząt odkrajała kawaleczek chleba. Do pokoju wpuszczano psa. Kawaleczki chleba układała się na podłodze, czyj kawalek pies zje jako pierwszy, ta dziewczyna pierwsza wyjdzie za mąż. Często chłopcy, żeby dokuńczyć dziewczynom karmili psa przed wieczorem. Syty pies wbiegał do pokoju i przyjaźnie merdał ogonem. Dziewczyny były zawiedzione, bo zwierząk wcale nie zwracał uwagi na leżący na podłodze chleb. Wróżb Andrzejkowych jest dużo, dużo więcej. Popytajcie ludzi starszych, może dopowiedzą Wam coś ciekawego.

Pamiętajcie też, że wróżenie w samotności nie dostarczy tyle emocji, co w gronie wesołych rówieśniczek.

Stronę przygotowały: Sabina Kozłowska, Agnieszka Skinder

Polska

Prezydent w Brukseli

Prezydent Aleksander Kwaśniewski oświadczył wczoraj w Brukseli, że Polska musi modernizować wojsko i że stać ją na to, by jej pozycja w strukturach bezpieczeństwa europejskiego była „coraz poważniejsza”.

Spotkanie z Solaną, poświęcone aktualnym problemom Unii Europejskiej, w tym jej poszerzeniu, a także sprawom międzynarodowym, było pierwszym punktem drugiego dnia wizyty polskiego prezydenta w Brukseli.

Minister w Jerozolimie

Wczoraj minister spraw zagranicznych Władysław Bartoszewski rozpoczął oficjalny program wizyty w Izraelu. Spotkał się m.in. z szefem izraelskiej dyplomacji Szlomo Ben-Amim.

W obecności obu ministrów został podpisany program wykonawczy do umowy między Polską a Izraelem o współpracy w dziedzinie kultury, nauki i edukacji na lata 2000-2003. Podczas kilkudniowego pobytu na Bliskim Wschodzie Bartoszewski odwiedzi także Autonomię Palestyńską oraz Egipt.

Fischer o roli Polski

Niemiecki minister spraw zagranicznych Joschka Fischer wskazał „szczególną rolę” Polski w procesie poszerzenia Unii Europejskiej na Wschód.

„Poszerzenie Unii jest (...) jądrem ponownego zjednoczenia Europy po jej podziale, spowodowanym zbrodniami reżimu nazistowskiego” – powiedział Fischer podczas debaty nad oświadczeniem rządu, przedstawionym w parlamencie w związku z planowanym szczytem Unii w Nicei.

Strajk pielęgniarek

Według Zarządu Krajowego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, w całym kraju protestuje 35 placówek ochrony zdrowia, w tym 21 na Dolnym Śląsku.

Ok. 40 proc. placówek zarejestrowanych w OZZPiP weszło w spór zbiorowy z ich władzami, zaś 60 proc. „solidaryzuje się z głodującymi i protestującymi poprzez oflagowanie placówek, wywieszenie transparentów i noszenie czarnych koszulek”. Protest przybiera różne formy – od dykówki po okupację gabinetów dyrektorów szpitali. Pielęgniarki z Braniewa i Kwidzyna okupują też starostwa powiatowe.

„Kłamca lustracyjny”

62-letni Jan Moskwa nie jest od wczoraj adwokatem – Sąd Lustracyjny II instancji prawomocnie uznał go za „kłamcę lustracyjnego” i orzekł, że od 1978 r. był on tajnym i świadomym współpracownikiem specusłużb PRL, m.in. kontrwywiadu.

Ustalono, że w 1971 r. oficer MO ze Strzyżowa zarejestrował Moskwę (wtedy był radcą prawnym) jako kandydata na tajnego współpracownika.

Izrael-Palestyńczycy

Starcie w rejonie Rafah

Z procą na automaty...

Fot. EPA-ELTA

W izraelsko-palestyńskim starciu, do którego doszło wczoraj w rejonie miasteczka Rafah na południu Strefy Gazy, rannych zostało co najmniej 15 Palestyńczyków.

Dwie ofiary strzelaniny znajdują się w bardzo ciężkim stanie. Izraelskie czołgi ostrzelały pod Rafah grupę demonstrantów palestyńskich w odwecie za serię eks-

plozji, jakie miały miejsce na trasie patrolu armii w rejonie żydowskiego osiedla Morag pod Rafah. Jak pisze korespondent agencji France Presse z Gazy, wybuchy nie spowodowały jednak żadnych ofiar w ludziach. W poniedziałek wieczorem armia izraelska ostrzelała palestyńskie miasteczko Beit Dżala, raniąc tam sześć osób. Ostrzał

stanowił odpowiedź na wcześniejsze ataki palestyńskie – podejmowane z Beit Dżali – na osiedle żydowskie Gilo pod Jerozolimą.

W trwających od końca września zamieszkach izraelsko-palestyńskich zginęło już prawie 300 osób – źródła palestyńskie twierdzą, że liczba ofiar znacznie przekracza 300 osób.

Gore zapowiada kontynuowanie walki o prezydenturę

Z orędziem do Amerykanów

Al Gore, kandydat Partii Demokratycznej na prezydenta, odmówił uznania zwycięstwa swojego rywalu z Partii Republikańskiej George'a W. Busha w wyborach na Florydzie i zapowiedział kontynuowanie walki o Biały Dom.

Gore wystąpił w nocy z poniedziałku na wtorek z krótkim orędziem do Amerykanów, które było transmitowane przez najważniejsze, ogólnokrajowe stacje telewizyjne. Wiceprezydent przemawiał ze swojej rezydencji w Waszyngtonie nazajutrz po ogłoszeniu przez

władze Florydy, że wybory w tym stanie wygrał Bush. Gore poinformował, że „zgodnie z prawem Florydy” postanowił zaskarżyć do sądu rezultaty wyborów w tym stanie, by „zapewnić ich maksymalną wiarygodność”.

Gore określił wyniki podane tam do publicznej wiadomości przez republikańskie władze stanowe jako „niedokładne i niepełne”. „To jest Ameryka” – mówił Gore. „Po oddaniu głosów, liczymy je. Nie odrzucamy ich w sposób arbitralny tylko dlatego, że trudno je

policzyć” – kontynuował. „Kartka wyborcza nie jest zwykłym kawałkiem papieru. Każda z nich to głos konkretnego człowieka, deklaracja zasad. Nie mamy prawa uciszać tych głosów”.

Według Gore'a, na Florydzie przeliczenia wymagają jeszcze tysiące głosów, które zostały odrzucone przez maszyny, a których nie poddano ręcznej weryfikacji.

Wiceprezydent podkreślił, że uszanowanie woli wyborców jest ważniejsze od samego rezultatu walki o Biały Dom.

Rosja

Radioaktywna herbata

Rosyjskie służby sanitarne zatrzymały w ostatnich dniach dużą partię skażonej herbaty, sprzedawanej w sklepach Magnitogorska.

Radioaktywna herbata została sprowadzona tu z Gruzji. Jak wynika z podanych wczoraj informacji agencji TASS, na rynek miasta trafiło ponad 20 ton herbacianych liści, zakupionych u gruzińskich producentów. Agencja nie podaje szczegółów.

Jest to już drugi przypadek w historii Magnitogorska, gdy mieszkańcom miasta – rosyjskiego centrum metalurgicznego – oferowano w sklepach skażone przez promieniowanie radioaktywne towary.

Bezpośrednio po awarii elektrowni w Czarnobylu, na miejscowym rynku pojawiło się m.in. silnie radioaktywne mięso.

Opiekę w Holandii zastąpi zabijanie

Legalizacja eutanazji

Parlament holenderski uchwalił wczoraj ustawę, legalizującą eutanazję i pomoc lekarza w popełnieniu samobójstwa.

Wobec nieuleczalnie chorych praktykę tę stosuje się tam – i toleruje – od lat. Obecnie zdecydowano się na jej całkowite usankcjonowanie.

Zatwierdzenie ustawy przez Izbę Pierwszą (senat) uważa się za czystą formalność. Holandia bę-

dzie pierwszym na świecie krajem, w którym zalegalizowano eutanazję. Zwolennicy eutanazji twierdzą, że postawi to Holandię w awangardzie, jeśli chodzi o prawa pacjenta. Przeciwnicy mówią, że opiekę zastąpi zabijanie. Ponad 90 procent przypadków eutanazji bądź pomocy w popełnieniu samobójstwa dotyczy pacjentów chorych na raka. Chory musi niedwuznacznie zażądać śmierci i to wielokrotnie. Le-

karz, zanim dokona eutanazji, musi zasięgnąć opinii innego lekarza. Eutanazję toleruje się w Szwajcarii, Kolumbii i Belgii, ale żaden z tych krajów nie podjął dotychczas próby jej formalnego zalegalizowania. Na australijskim Terytorium Północnym zalegalizowano w 1996 roku pomoc medyczną w popełnieniu samobójstwa w wypadku nieuleczalnej choroby, ale rok później wycofano się z tego.

Sześć osób zmarło w Czechach

Choroba szalonych krów

Sześć osób zmarło na Morawach w Czechach w ciągu ostatnich pięciu lat na chorobę Creutzfelda-Jacoba – ludzką odmianę choroby szalonych krów.

W dwóch innych podobnych przypadkach nie udało się przyczyn zgonu ustalić ze stuprocentową pewnością. Po ustaleniu przyczyny choroby szalonych krów

w większości krajów wprowadzono zakaz karmienia bydła mączkami zwierzęcymi.

W Czechach – jak poinformował Josef Holejšovský, dyrektor Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – takich mączek do karmy

dla bydła nie dodawano nigdy.

Od roku 1991 ich stosowanie w żywieniu bydła jest wręcz zakazane. Od wczoraj w Czechach obowiązuje zakaz importu mączki zwierzęcej z państw Unii Europejskiej.

Kandydci do UE

Postęp Łotwy

Komisarz ds. poszerzenia Unii Europejskiej Guenter Verheugen powiedział w poniedziałek, że Łotwa jest obecnie „bardzo, bardzo blisko” krajów tzw. pierwszej grupy, które przed dwoma laty zaczęły negocjacje akcesyjne z UE.

Rozmowy o przystąpieniu do Unii Łotwa prowadzi od początku tego roku. „Mogę powiedzieć, że Łotwa znajduje się obecnie bardzo, bardzo blisko państw”, które negocjują z Unią od roku 1998 – podkreślił Verheugen, dodając, że Łotwa jest doskonałym przykładem tego, że zasada nadrobienia zaległości działa. Komisarz ds. poszerzenia Unii wygłosił taką opinię po spotkaniu z prezydentem Łotwy Vairis Vīķe-Freiberga z przewodniczącym Komisji Europejskiej Romano Prodim w Brukseli. Łotwa znalazła się w drugiej grupie sześciu państw zabiegających o członkostwo w Unii wraz z Bułgarią, Litwą, Malcią, Rumunią i Słowacją.

Konflikt w Jugosławii

Zawieszenie broni

Władze Jugosławii i separatyści albańscy z Kosowa zawarli porozumienie w sprawie zawieszenia broni na czas nieokreślony.

W poniedziałek bojownicy albańscy, którzy w ubiegłym tygodniu zajęli kilka wsi po drugiej stronie granicy – na południu Serbii – poinformowali, że przedłużają przerwę w walkach do piątku. Obie strony zgodziły się podjąć próbę pokojowego rozwiązania ich sporu dotyczącego obszarów granicznych Serbii z Kosowem. W ubiegły piątek wieczorem międzynarodowe siły KFOR wynegocjowały 72-godzinne zawieszenie broni między serbską policją a albańskimi partyzantami. W poniedziałek Amerykanom z KFOR udało się nakłonić Albańczyków do przedłużenia rozejmu do piątku. Partyzanci albańscy chcą przyłączyć do Kosowa terytoria południowo-zachodniej Serbii, zamieszkałe przez większość albańską. W ubiegłym tygodniu w starciach z Albańczykami zginęło czterech serbskich policjantów.

Szachy

Pokonała silniejszą

W Indiach odbywają się mistrzostwa świata w szachach organizowane przez międzynarodową federację szachów FIDE.

W zawodach startowało 61 kobiet i 100 mężczyzn. Po dwóch kolejkach liczba kobiet zmniejszyła się o połowę, w dalszych rozgrywkach wśród mężczyzn bierze udział ponad 60 osób.

Siedemnastoletnia Litwinka

Viktoria Čmilytė po dwóch zwycięstwach nad Wietnamką Hoang Thang Trang (dziesiąta w rankingu najlepszych szachistek świata), trafiła do 1/16 finału.

Z dalszej walki musiał się wycofać 38-letni wilnianin Aloyzas Kveinys, który dwukrotnie przegrał z 20-letnim zawodnikiem Rosji Władimirem Małachowym.

Inf. wł.

Kluby cierpią za kibiców

Kary od UEFA

Europejska Unia Piłkarska postanowiła zweryfikować wynik meczu drugiej rundy Pucharu UEFA pomiędzy Celtą Vigo a Crveną Zvezdą Belgrad jako walkower 3:0 dla Hiszpanów.

W zespole z Belgradu wystąpiło w tym spotkaniu dwóch nieuprawnionych piłkarzy. Mecz rozegrany 9 listopada wygrała Celta Vigo 5:3 i awansowała do następnej fazy rozgrywek. W pierwszej potyczce tych drużyn (zwycięstwo Jugosłowian 1:0) Nenad Lalatović i Stevo Glogovac otrzymali swoje trzecie żółte

kartki w rozgrywkach Pucharu UEFA i w następnej grze swojego zespołu powinni pauzować. Karę finansową nałożono natomiast na klub AC Milan. Za złe zachowanie swoich kibiców podczas meczu z Galatasaray Sтамбул, który odbył się 21 listopada Włosi muszą wpłacić do kasy UEFA 70 tysięcy franków szwajcarskich.

O 40 tysięcy franków zmniejszy się budżet Panathinaikosu Ateny. Taką karę nałożyła bowiem UEFA na grecki klub za niewłaściwe zachowanie jego kibiców.

Liga NBA

Lakers na prowadzeniu

Koszykarze Los Angeles Lakers odnieśli piętnaste kolejne zwycięstwo w lidze NBA nad swym lokalnym rywalem – Clippers. Tym razem „Jezirowcy” wygrali 98:83.

Największy wkład w sukces podopiecznych Phila Jacksona miał Kobe Bryant, który uzyskał 29 punktów, siedmiokrotnie zbierał piłkę z tablic i miał cztery asysty.

Shaquille O'Neal zdobył 16 punktów, czyli o 10 mniej niż wynosi jego przeciętna. O'Neal zapisał na swym koncie także sześć zbiórek, co jest również wynikiem o połowę gorszym niż zwykle.

Wśród Clippers, dla których była to piąta porażka z rzędu, najlepiej rzucali Jeff McInnis, zdobywca 20 punktów, i Lamar Odom, który zapisał na swym koncie 16 „oczek”.

Pięć celnych rzutów za trzy punkty w wykonaniu Glenna Rice'a (najlepszy występ tego koszykarza w nowym klubie) pozwoliły zawodnikom New York Knicks wygrać mecz przeciwko Vancouver Grizzlies. Gospodarze zwyciężyli 97:72. Najskuteczniejszym graczem gospodarzy był jednak Allan Houston, który uzyskał 22 punkty. „Dzisiaj byliśmy prawdziwym ze-

społem. Każdy mógł liczyć na pomoc kolegów. Nikt nie skupiał się tylko na swoich zdobyczkach. Już dawno nie graliśmy tak kolektywnie” – podsumował występ swojej drużyny jej najlepszy strzelec.

W zespole gości zawiódł Shaheed Abdur-Rahim, który został wyłączony z gry przez Marcusa Gambiego (14 zbiórek) i zanotował tylko 10 punktów. Mike Bibby zdobył dla Grizzlies 17 punktów.

Wracający po chorobie Glenn Robinson poprowadził Milwaukee Bucks do wyjazdowego zwycięstwa nad Orlando Magic 104:95. Robinson uzyskał 21 „oczek” i zapisał na swym koncie osiem zbiórek. Lepszym strzelcem od niego okazał się tylko Ray Allen, który zdobył dla „Kozłów” 23 punkty.

Goście mieli w tym meczu ułatwione zadanie z powodu nieobecności w szeregach „Czardziejów” dwóch największych gwiazd tego teamu – Granta Hilla i Tracy'ego Mc Grady'ego. W dodatku gospodarze nie trafili 11 rzutów osobistych. Wśród zawodników Orlando najlepiej spisał się pierwszoroczniak, Pat Garrity, który zastępował Mc Grady'ego i z 21 punktami był ich najskuteczniejszym graczem.

Zdobywcy Pucharu Interkontynentalnego

Po raz dwudziesty pierwszy

Boca Juniors po raz drugi w historii zdobył Puchar Interkontynentalny. Dwa sukcesy w tej rywalizacji odniósł także Real Madryt, który wczoraj przegrał z zespołem z Buenos Aires 1:2.

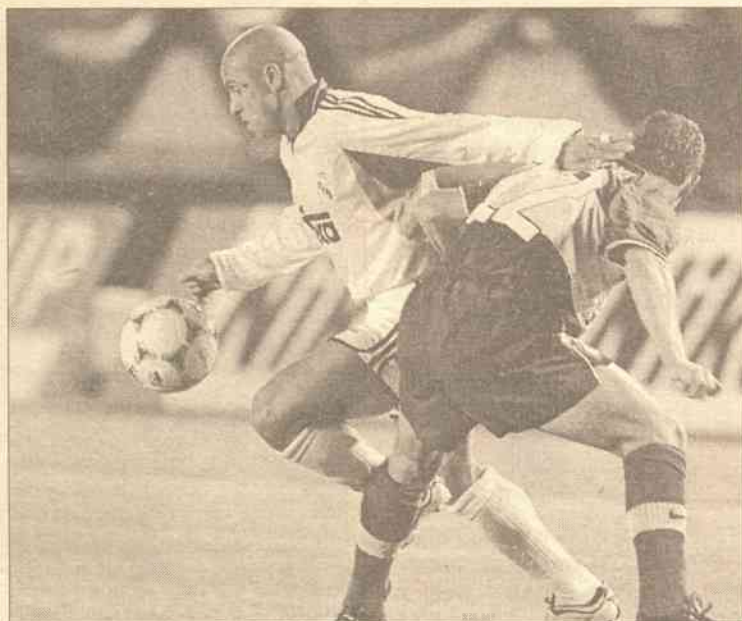
Trzy drużyny zdobywały dotychczas trzykrotnie piłkarski Puchar Interkontynentalny. Sztuki tej dokonały: AC Milan, Nacional Montevideo i Penarol Montevideo.

Zespół Boca Juniors nie pojawił się w poniedziałek wieczorem na oficjalnym treningu na stadionie w Tokio w przeddzień meczu z Realem Madryt o Puchar Interkontynentalny.

Trener argentyńskiej drużyny Carlos Bianchi odwołał bez podania przyczyny konferencję prasową.

W meczu o piłkarski Puchar Interkontynentalny tradycyjnie spotykają się najlepsze drużyny Europy i Ameryki Południowej.

Real Madryt wygrał rozgrywki Ligi Mistrzów w sezonie 2000/01,

Boca Juniors jest pierwszą od 1994 roku drużyną z Ameryki Południowej która zdobyła piłkarski Puchar Interkontynentalny. Fot. EPA-ELTA

a Boca Juniors zdobył południowoamerykański Copa Libertadores. „To będzie najważniejszy

mecz tego roku. Przyjechalibyśmy do Tokio, żeby zabrać Puchar do domu” – mówił przed meczem pomocnik argentyńskiego zespołu Jose Horacio Basualdo. Tym razem przeczcucie nie zawiodło.

Trener Boca Juniors Carlos Bianchi powiedział: „Poziom klubów europejskich jest bardzo wysoki, bo mają pieniądze na kupowanie najlepszych graczy z całego świata. Ale moja drużyna jest również dobra”.

„Królewscy” zdobyli Puchar Interkontynentalny w 1960 i w 1998 roku. Pokonali kolejno Penarol (Urugwaj) i Vasco da Gama (Brazylia). Zrobić tego po raz trzeci „Realowi” się nie udało.

Boca Juniors ma szansę być pierwszym południowoamerykańskim zdobywcą Pucharu od 1994 roku, kiedy zespół Velez Sarsfield pokonał AC Milan (trenerem Velez był wtedy obecny szkoleniowiec Boca Juniors). Argentyńczycy zdobyli już Puchar Interkontynentalny w 1977 roku po zwycięstwie nad Borussią Moenchengladbach.

Do tej pory kluby z Ameryki Południowej triumfowały w rozgrywkach 20 razy, a kluby europejskie zdobyły Puchar Interkontynentalny osiemnastokrotnie. Spotkania o Puchar Interkontynentalny odbywają się od 1960 roku. Formuła pozostała nie zmieniona – rywalizują zdobywca Pucharu Europy i triumfator Copa Libertadores w Ameryce Płd. W 1980 roku sponsorem Pucharu Interkontynentalnego została Toyota. Od tego czasu mecze odbywają się w Tokio.

Bohaterem meczu był Martin Palermo, który zdobył dwie bramki dla zespołu Boca Juniors. Fot. EPA-ELTA

SPRINTEM

• Lider rankingów ATP, Rosjanin Marat Safin znalazł się w „grupie czerwonej” z Amerykaninem Petem Samprasem, Australijczykiem Lleytonem Hewitem i Hiszpanem Alexem Corretją, w wyniku losowania tenisowego turnieju Masters Cup w Lizbonie. W „grupie zielonej” zagrają Brazylijczyk Gustavo Kuerten, Szwed Magnus Norman, Rosjanin Jewgienij Kafielnikow i Amerykanin Andre Agassi. Tytułu zdobytego przed rokiem broni Pete Sampras.

• 20-letni warszawiak, pięściarz Polish Boxing Promotion Albert

„Dragon” Sosnowski odniósł 19. zwycięstwo w zawodowej karierze. W poniedziałek, w Birmingham, pokonał przed czasem czarnoskórego Brytyjczyka Michaela Murraya.

• W rozpoczętych w poniedziałek w Delhi trzecich mistrzostwach świata FIDE w szachach jedyne zwycięstwo odniosła Marta Zielińska (Gant Hetman Wrocław). Przegrali Bartłomiej Maciejka i Paweł Blehm (obaj Polonia GSM Warszawa).

• Piłkarska reprezentacja Polski kobiet do lat 18 przegrała z Hiszpanią 1:2 (1:1) w swoim pierwszym meczu turnieju eliminacyjnego młodzieżowych mistrzostw Europy.

Jeden srebrny i trzy brązowe medale mistrzostw świata w ju-jitsu zdobyli w Kopenhadze Polacy, zajmując w klasyfikacji medalowej 9. miejsce. Startowali reprezentanci 21 krajów.

• Dziesięć medali (dwa złote oraz po cztery srebrne i brązowe) mistrzostw Europy w kick-boxingu według federacji WAKO zdobyła w Moskwie dwunastoosobowa reprezentacja Polski.

• Piłkarski mistrz Grecji Olimpiakos Pireus jest gotów płacić 2,4 miliona dolarów rocznie trenerowi, podały greckie gazety. Klub poszukuje następcy dla Yannisasa Matzourakisa, który został zwolniony w weekend.

Opinie

Japonia może wygrać

Selekcjoner piłkarskiej reprezentacji Japonii, Francuz Philippe Troussier uważa, że jego drużyna może wygrać mistrzostwa świata w 2002 roku.

„Teoretycznie jesteśmy outsiderami, ale w rzeczywistości wiele czynników przemawia na naszą korzyść. Japonia może wygrać mistrzostwa świata” – powiedział Troussier na spotkaniu z dziennikarzami w Tokio.

Japonia będzie wraz z Koreą

Południową gospodarzem finałowego turnieju mistrzostw świata w 2002 roku.

W zeszłym roku w mistrzostwach świata drużyn młodzieżowych Japończycy zajęli drugie miejsce, za Hiszpanami.

Na olimpiadzie w Sydney Japonia awansowała do ćwierćfinału, a przed miesiącem w Libanie pierwsza reprezentacja tego kraju zdobyła Puchar Azji.

